

3

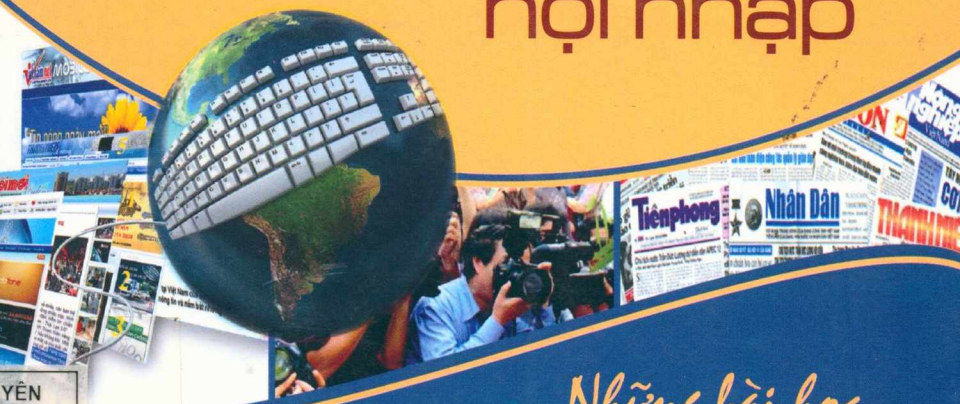
HỘI NHÀ BÁO VIỆT NAM

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHXH VÀ NV

VĂN HÓA TRUYỀN THÔNG

trong thời kỳ
hội nhập

YÊN
EU

*Những bài học
kinh nghiệm cho người làm báo*

NHÀ XUẤT BẢN THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG **IC** PUBLISHER

Mã số: KV 11 HM 13

LỜI NÓI ĐẦU

Báo chí với chức năng hàng đầu là thông tin mọi mặt đời sống xã hội, là lực lượng chủ lực và xung kích của truyền thông đại chúng, có mối quan hệ khăng khít, biện chứng với văn hóa. Là bộ phận của văn hóa nhưng chính báo chí cũng sáng tạo ra văn hóa, phổ biến và lưu truyền văn hóa... Do vậy, yêu cầu đặt ra đối với người làm báo là phải hiểu biết phong phú về văn hóa, ứng xử có văn hóa, coi hoạt động báo chí không những là hoạt động chính trị - xã hội - nghề nghiệp, mà còn là một hoạt động mang đậm tính văn hóa. (Chúng ta đã có những nhà báo được đồng nghiệp trong và ngoài nước, được công chúng đón nhận như những nhà văn hóa. Tuy vậy, trên thực tế cũng còn có những nhà báo coi nhẹ yêu cầu về văn hóa, tính văn hóa trong hoạt động báo chí.

Vì vậy, việc nâng cao tính văn hóa của đội ngũ người làm báo hiện nay là yêu cầu quan trọng đặt ra cho các cơ quan báo chí, cho mỗi người làm báo và các cơ sở đào tạo báo chí - truyền thông, nơi hằng năm bổ sung một lực lượng nhà báo trẻ được đào tạo cơ bản cho các cơ quan báo chí.

Để nâng cao bản lĩnh chính trị và tính chuyên nghiệp của người làm báo Việt Nam, đưa báo chí nước ta bắt kịp với xu thế phát triển của báo chí - truyền thông trong thời kỳ hội nhập, đồng thời vẫn giữ được bản sắc văn hóa dân tộc trong quá trình hội nhập quốc tế cũng như đáp ứng nhu cầu của các cơ quan báo chí và các cơ sở đào tạo báo chí; Hội Nhà báo Việt Nam cùng trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn (ĐHQG Hà Nội) phối hợp với Nhà xuất bản Thông tin và Truyền thông xuất bản cuốn sách "***Văn hóa truyền thông trong thời kỳ hội nhập***". Nội dung cuốn sách gồm 35 bài tham luận tại Hội thảo Khoa học "Văn hóa truyền thông trong thời kỳ hội nhập" của

các nhà báo, nhà khoa học và nhà quản lí báo chí. Cuốn sách cung cấp cho bạn đọc những kết quả nghiên cứu lý luận, những kinh nghiệm nghề nghiệp sinh động, đưa ra một số gợi ý, đề xuất có ý nghĩa thiết thực đối với hoạt động tác nghiệp, quản lý báo chí và hoạt động đào tạo, bồi dưỡng, nghiên cứu khoa học...

Hy vọng cuốn sách sẽ được các nhà báo, các cơ quan báo chí, các cấp hội nhà báo, các cơ sở đào tạo báo chí trong cả nước và các bạn sinh viên ngành báo chí truyền thông đón nhận và sử dụng như một tài liệu tham khảo hữu ích trong công tác và học tập.

Mọi thông tin xin gửi về theo địa chỉ:

- Ban Nghiệp vụ Hội Nhà báo Việt Nam, 59 Lý Thái Tổ, Hà Nội.
Email: bannghiepvu.hnb@gmail.com. ĐT: 04.38.246.530.
- Khoa Báo chí và Truyền thông, Trường ĐHKHXH & NV - ĐHQG Hà Nội, 336 Nguyễn Trãi, Quận Thanh Xuân, Hà Nội.
Email: danghuong@ussh.edu.vn. ĐT: 04. 38.581.078.

Trân trọng cảm ơn và giới thiệu cuốn sách cùng bạn đọc!

Hà Nội, tháng 5 năm 2013

NHÀ XUẤT BẢN THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

VĂN HÓA TRUYỀN THÔNG TRONG THỜI KỲ HỘI NHẬP

*Trích phát biểu khai mạc của PGS.TS. Nguyễn Văn Kim,
Phó Hiệu trưởng Trường ĐH KHXH và NV*

Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn vinh dự được chủ trì phối hợp với Hội Nhà báo Việt Nam, đồng tổ chức Hội thảo khoa học để trao đổi, chia sẻ về một chủ đề lớn, mang tính thời sự của báo chí đương đại, đó là “*Văn hóa truyền thông trong thời kỳ hội nhập*”.

Trong hơn sáu mươi năm xây dựng và phát triển, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn (ĐHQG Hà Nội) luôn được coi là một trung tâm đào tạo và nghiên cứu các ngành khoa học xã hội nhân văn lớn nhất của đất nước, có sứ mệnh đi đầu trong sáng tạo, truyền bá tri thức và đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao về khoa học xã hội và nhân văn, phục vụ sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước. Chúng tôi vô cùng tự hào về đội ngũ nhiều thế hệ nhà giáo, nhà nghiên cứu đã xây dựng và phát triển nhà trường, đặc biệt là trong lĩnh vực nghiên cứu khoa học. Tham gia tổ chức hội thảo hôm nay cũng là một sự thể hiện của tinh thần trách nhiệm chung của Nhà trường đối với xã hội.

Đất nước của chúng ta đã mở cửa ra thế giới hơn hai thập kỉ qua, truyền thông đại chúng của Việt Nam nói riêng, thực sự bắt đầu hội nhập cùng thế giới từ khoảng năm 1997, thời điểm Việt Nam chính thức hòa mạng Internet toàn cầu. Chỉ một vài năm sau đó diện mạo truyền thông đại chúng Việt Nam đã có thay đổi lớn cả về số lượng và chất lượng: không chỉ truyền tải thông tin tới công chúng với tốc độ nhanh hơn bao giờ hết mà còn ngày một chuyên biệt và chuyên nghiệp hơn trong việc đáp ứng các thị hiếu khác

nhau của các nhóm công chúng, và tác động rõ rệt đến đời sống kinh tế - văn hóa - chính trị - xã hội của đất nước. Truyền thông đại chúng đã trở thành một bộ phận của văn hóa đại chúng. Chính xác hơn, nói như một nhà nghiên cứu truyền thông, thì, “truyền thông đại chúng và văn hóa đại chúng có một mối quan hệ cộng sinh”.

Tác động của truyền thông đại chúng tới sự vận động và phát triển của nền văn hóa nước nhà ngày càng được quan tâm nghiên cứu và đánh giá. Những người làm truyền thông ngày nay có vai trò như thế nào trong mối quan hệ cộng sinh giữa truyền thông đại chúng và văn hóa đại chúng? Đây là những chuẩn mực cần có về kiến thức, kỹ năng và đạo đức nghề nghiệp để những người này đảm bảo được vai trò của họ? Ngoài ra, chúng ta không thể không bàn tới vai trò của các cơ sở đào tạo nguồn nhân lực cho ngành báo chí - truyền thông, và rộng hơn là vai trò của các bên trong quá trình đào tạo này: Cơ sở đào tạo, nhà tuyển dụng và các hội nghề nghiệp...

Vì thế, Hội thảo với chủ đề *Văn hóa truyền thông trong thời kỳ hội nhập* và những hội thảo tương tự là hết sức cần thiết. Hội thảo *Văn hóa truyền thông trong thời kỳ hội nhập* là cơ hội để các nhà nghiên cứu và những người đang trực tiếp làm nghề ngồi lại với nhau để cùng thảo luận về các khía cạnh liên quan tới chủ đề hội thảo. Hội thảo này là gạch nối những tranh luận trước đây của chúng ta, đã diễn ra trong những bối cảnh khác, và mở ra những tranh luận tiếp nối trong tương lai về cùng chủ đề là sự tác động qua lại giữa truyền thông đại chúng với nền văn hóa Việt Nam đương đại. Thật khó có thể giải quyết rốt ráo hay tìm ra một giải pháp triệt để cho một vấn đề nào đó trong khuôn khổ một hội thảo khoa học, song tôi tin điều quan trọng hơn cả là thông qua tranh luận, hội thảo này sẽ phần nào giúp các bên tham gia, vốn có chung mối quan tâm về nền truyền thông đại chúng nước nhà, sẽ hiểu

nhau hơn. Bởi sự thấu hiểu giữa các bên mới là điều chúng ta cần đạt được để đảm bảo sự phát triển bền vững trong kỷ nguyên của sự hội nhập toàn cầu này.

Thay mặt Ban Tổ chức, tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Nghiệp vụ (Hội Nhà báo Việt Nam) và Khoa Báo chí và Truyền thông (Trường ĐHKHXH & NV) đã tích cực, chủ động, sáng tạo triển khai các công việc tổ chức hội thảo. Xin chân thành cảm ơn các nhà nghiên cứu và các nhà báo đã tích cực viết bài cho hội thảo. Sự cộng tác của các quý vị là yếu tố quyết định sự thành công của hội thảo này.

Xin trân trọng cảm ơn!

NÂNG CAO TÍNH VĂN HÓA CỦA ĐỘI NGŨ NGƯỜI LÀM BÁO TRONG THỜI KỲ HỘI NHẬP QUỐC TẾ

*Trích phát biểu Đề dẫn của nhà báo Hà Minh Huệ
Phó Chủ tịch Thường trực Hội Nhà báo Việt Nam*

Thay mặt Lãnh đạo Hội Nhà báo Việt Nam và Ban Tổ chức Hội thảo, tôi nhiệt liệt chào mừng các vị khách quý, các đại biểu là các nhà báo - nhà khoa học và đông đảo các bạn đồng nghiệp báo chí tới tham dự cuộc Hội thảo “*Văn hóa truyền thông trong thời kỳ hội nhập*” - do Hội Nhà báo Việt Nam và Trường Đại học Khoa học xã hội và Nhân văn Hà Nội phối hợp tổ chức.

Hội Nhà báo Việt Nam là một tổ chức chính trị - xã hội - nghề nghiệp của gần hai vạn hội viên - nhà báo đang hoạt động trong hơn 700 cơ quan báo chí - truyền thông trên cả nước. Hội có chức năng tập hợp, đoàn kết, động viên các nhà báo phát huy khả năng sáng tạo trong hoạt động nghề nghiệp, nâng cao trình độ nghiệp vụ, góp phần xây dựng nền báo chí Việt Nam giàu tính chuyên nghiệp, thực sự là tiếng nói của Đảng, Nhà nước, là diễn đàn của nhân dân, vì sự nghiệp phát triển đất nước.

Trong Chương trình hành động toàn khóa của Ban Chấp hành Hội khóa IX hiện nay (nhiệm kì 2010 - 2015), một trong những nhiệm vụ trọng tâm của Hội là chăm lo công tác bồi dưỡng, nâng cao nhận thức chính trị, năng lực, trình độ chuyên môn - nghiệp vụ và đạo đức nghề nghiệp cho hội viên - nhà báo trên cả nước. Đặc biệt là nâng cao bản lĩnh chính trị của người làm báo Việt Nam, nhằm thực hiện thắng lợi những nhiệm vụ của công tác tư tưởng, lý luận, báo chí trong tình hình mới theo Nghị quyết Đại hội XI của Đảng và Nghị quyết Đại hội IX Hội Nhà báo Việt Nam. Các cấp Hội Nhà báo đã có nhiều hoạt động thiết thực, đẩy mạnh công tác bồi dưỡng về nhận thức chính trị và tính chuyên nghiệp trong tác

ngành, nhằm đưa báo chí nước ta bắt kịp với xu thế phát triển của báo chí - truyền thông cũng như sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ truyền thông trên thế giới; đồng thời vẫn giữ được bản sắc văn hóa dân tộc trong bối cảnh Việt Nam hội nhập sâu với cộng đồng quốc tế.

Trên tinh thần đó, Hội Nhà báo Việt Nam đã phối hợp với các Bộ, ban, ngành, các cơ sở đào tạo báo chí... tổ chức nhiều hoạt động nghiệp vụ thiết thực, trên cả hai phương diện thực tiễn và lý luận, được hội viên tích cực hưởng ứng.

Tiếp theo Hội thảo khoa học quốc gia “*Tinh chuyên nghiệp của báo chí hiện đại - Những vấn đề lý luận và thực tiễn*” phối hợp với Học viện Báo chí và Tuyên truyền tổ chức (6/2011), Hội thảo “*Nâng cao năng lực đội ngũ nhà báo viết về kinh tế*” phối hợp với Văn phòng Viện KAS (CHLB Đức) tại Việt Nam tổ chức (12/2011), hôm nay, Hội Nhà báo Việt Nam phối hợp với Trường Đại học Khoa học xã hội và Nhân văn (ĐH quốc gia Hà Nội) tổ chức Hội thảo “*Văn hóa truyền thông trong thời kỳ hội nhập*”.

Đây là cuộc hội thảo khoa học báo chí - truyền thông, vừa mang tính lý luận chuyên ngành, vừa mang tính thực tiễn sâu sắc, có ý nghĩa thiết thực đối với hoạt động báo chí, cả trong tác nghiệp, quản lý báo chí, cả trong công tác đào tạo, bồi dưỡng, nghiên cứu khoa học. Ban Nghiệp vụ (HNBNV) và Khoa Báo chí - Truyền thông (Trường ĐHKHXH & NV, ĐHQG Hà Nội) là hai đơn vị chính được Ban Tổ chức Hội thảo giao nhiệm vụ trực tiếp tổ chức và chuẩn bị nội dung, đã tích cực mời gọi và nhận được sự hưởng ứng của đông đảo các nhà báo, nhà khoa học, nhà lãnh đạo, quản lý báo chí và những người quan tâm đến lĩnh vực này, với hơn 50 tham luận gửi đến Hội thảo. Tôi nhiệt liệt chào mừng các nhà khoa học, nhà báo, các tác giả tham luận - những người đóng góp cho Hội thảo những kết quả nghiên cứu chuyên sâu cũng như những gợi ý, đề xuất, những kinh nghiệm nghề nghiệp sinh động và thiết thực nhất.

Văn hóa và báo chí - truyền thông có mối quan hệ khăng khít, biện chứng. Báo chí là bộ phận của văn hóa nhưng báo chí cũng sáng tạo ra và phổ biến văn hóa, lưu truyền văn hóa... Chủ tịch Hồ Chí Minh - người thầy của báo chí cách mạng Việt Nam từng dạy: *"Nói đến báo chí trước hết phải nói đến người làm báo chí"*. Do vậy, người làm báo phải hiểu văn hóa, có văn hóa, coi hoạt động báo chí không những là hoạt động chính trị - xã hội, mà còn là một hoạt động mang đậm tính văn hóa. Chúng ta tự hào, trong làng báo Việt Nam đã có những nhà báo được đồng nghiệp, được công chúng ngưỡng mộ, đón nhận như những nhà văn hóa. Tuy nhiên, trên thực tế cũng còn có những nhà báo coi nhẹ tính văn hóa, yêu cầu về văn hóa trong hoạt động nghề nghiệp.

Trên tinh thần đó, tôi đề nghị Hội thảo chúng ta tập trung trao đổi, thảo luận những nội dung chính sau đây:

- Những vấn đề mang tính lý luận về văn hóa báo chí - văn hóa truyền thông, về mối quan hệ hai chiều giữa văn hóa và báo chí - truyền thông.

- Những vấn đề đặt ra trong thực tiễn về văn hóa báo chí - truyền thông trong hoạt động nghề nghiệp của đội ngũ nhà báo Việt Nam hiện nay.

- Khuyến nghị và đề xuất các giải pháp nhằm góp phần nâng cao tính văn hóa của đội ngũ người làm báo Việt Nam, trong bối cảnh toàn cầu hoá truyền thông đại chúng.

Chúc Hội thảo thành công tốt đẹp!